

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 912/2025
09.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничаром, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Николе Ђурића, поднетом против правноснажних решења Вишег суда у Београду К 170/19 од 01.11.2023. године и К 170/19-Кв474/24 од 08.04.2025. године, у седници већа одржаној дана 09.10.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Николе Ђурића, поднет против правноснажних решења Вишег суда у Београду К 170/19 од 01.11.2023. године и К 170/19-Кв474/24 од 08.04.2025. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду К 170/19 од 01.11.2023. године окривљени АА обавезан је да Вишем суду у Београду, на име трошкова кривичног поступка, плати износ од 466.500,00 динара у дванаест једнаких месечних рата, у износима од по 38.875,00 динара, почев од првог до петог дана у месецу, рачунајући од дана правноснажности решења.

Решењем Вишег суда у Београду К 170/19-Кв474/24 од 08.04.2025. године, у ставу првом, одбијена је као неоснована жалба окривљеног АА, изјављена против решења тог суда К 170/19 од 01.11.2023. године, а у ставу другом, одбачена је као недозвољена жалба адвоката Николе Ђуровића изјављена против решења тог суда К 170/19 од 01.11.2023. године.

Против наведених правноснажних решења захтева за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Никола Ђуровић, због битне повреде одредаба кривичног поступка „из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, члана 453. ЗКП и повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези члана 262. став 1. и 2. ЗКП и члана 264. став 4. ЗКП“, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и

преиначи побијана решења тако што ће ослободити окривљеног дужности да накнади трошкове кривичног поступка или га обавезати на плаћање трошкова у износу не вишем од износа одређеног правноснажном пресудом или укине побијана решења и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Николе Ђурића, доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног окривљеног АА, адвокат Никола Ђурић, захтев за заштиту законитости подноси због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП и с тим у вези указује да је суд у побијаним решењима неправилно утврдио висину трошкова кривичног поступка на чије је плаћање обавезао окривљеног, обзиром да је током поступка измењена правна квалификација кривичног дела и то пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 650/20 од 31.08.2021. године, којом је окривљени оглашен кривим због кривичног дела из члана 246а став 1. КЗ за које је запређена блажа казна затвора, од казне која је прописана за кривично дело из члана 246. став 1. и 2. КЗ, које је окривљеном било стављено на терет, а према чијој запређеној казни је самим тим утврђен знатно виши износ трошкова на име награде адвоката.

Одредбом члана 261. став 1. ЗКП прописано је да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, док је одредбом става 2. тачка 7) истог члана, између осталог, прописано да трошкови кривичног поступка обухватају награду и нужне браниоца.

Одредбом члана 262. став 2. ЗКП прописано је да ако недостају подаци о висини трошкова, посебно решење о висини трошкова донеће председник већа или судија појединач када се ти подаци прибаве.

Одредбом члана 264. став 1. ЗКП прописано је да кад суд окривљеног огласи кривим, изрећи ће у пресуди да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка.

Из списка предмета произилази да је оптужницом јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду Кт 159/17 од 24.04.2017. године, измењеном 13.08.2018. године, окривљеном АА стављено на терет кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ, за које је оглашен кривим пресудом Вишег суда у Београду К 192/17 од 04.10.2018. године, а потом, након њеног укидања решењем Апелационог суда у Београду Кж1 205/19 од 21.03.2019. године и враћања на поновно одлучивање, и пресудом Вишег суда у Београду К 170/19 од 04.02.2020. године, која је преиначена пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 650/20 од 31.08.2021. године тако што је окривљени АА оглашен кривим због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године. Истом пресудом, окривљени АА обавезан је да плати трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће првостепени суд одлучити посебним решењем.

Из изнетог произилази да је кривични поступак, у конкретном случају, од његовог покретања до другог одлучивања Апелационог суда у Београду о редовном правном леку изјављеном против првостепене пресуде, вођен због кривичног дела из члана 246. став 1. КЗ, за које је прописана казна затвора од три до дванаест година, па чињеница што је Апелациони суд у Београду пресудом Кж1 650/20 од 31.08.2021. године окривљеног АА правноснажно огласио кривим због кривичног дела из члана 246а став 1. КЗ, за које је прописана новчана казна или казна затвора до три године, није од утицаја на обавезу суда да трошкове кривичног поступка обрачунава према казни која је запређена за оно кривично дело за које се водио кривични поступак у време када су предузимане процесне радње од стране постављеног браниоца, на чије плаћање је, између осталог, окривљени обавезан, а не у односу на кривично дело за које је окривљени правноснажно осуђен. Према томе, награда постављеног браниоца обрачунава се према висини казне за оно кривично дело које је окривљеном стављено на терет у моменту предузимања процесних радњи од стране браниоца, што је у конкретном случају кривично дело из члана 246. став 1. КЗ, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Николе Ђурића, оцењени као неосновани.

Истичући повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, бранилац окривљеног АА, у поднетом захтеву за заштиту законитости указује на повреду одредбе члана 264. став 4. ЗКП којом је прописано да суд може ослободити окривљеног од дужности да накнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање окривљеног или лица које је он дужан да издржава. Сматрајући да је суд требао да примени наведену одредбу, бранилац у захтеву даље указује на жалбене наводе о личним приликама окривљеног, чињеницу да се окривљени налазио на издржавању казне затвора услед чега није могао да остварује зараду, као и то да окривљени не поседује ни покретну нити непокретну имовину.

Одредбом члана 264. став 1. ЗКП је прописано да ће суд, кад окривљеног огласи кривим, изрећи у пресуди да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка, док је ставом 4. истог члана прописано да у одлуци којом решава о трошковима, суд може ослободити окривљеног од дужности да накнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка из члана 261. став 1. тачка 1) до 6) и тачка 9) овог законика, као и награде за вештака и постављеног стручног саветника, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање окривљеног и лица која је он дужан да издржава, а ако се ове околности утврде после доношења одлуке о трошковима председник већа, односно судија појединац може посебним решењем ослободити окривљеног од дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Одредбом члана 265. став 1. ЗКП прописано је да када се обустави кривични поступак или се оптужба одбије, или се окривљени ослободи од оптужбе изрећи ће се у решењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) до 6) тог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3), као и награда вештака и стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда.

Одредбом члана 266. ЗКП одређено је да награда и нужни издаци браниоца и пуномоћника оштећеног као тужиоца или приватног тужиоца дужно да плати заступано лице, без обзира ко је по одлуци суда дужан да сноси трошкове кривичног поступка, осим ако по одредбама тог законика награда и нужни издаци браниоца

падају на терет буџетских средстава суда, те да ће се, ако је окривљеном постављен бранилац, а плаћањем награде и нужних издатака би било доведено у питање издржавање окривљеног или издржавање лица које је он обавезан да издржава, награда и нужни издаци браниоца исплатити из буџетских средстава суда.

Полазећи од цитираних законских одредби, а имајући у виду да је окривљени АА пресудом Вишег суда у Београду К 170/19 од 04.02.2020. године, која је преиначена пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 650/20 од 31.08.2021. године правноснажно оглашен кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, Врховни суд налази да је окривљени правилно обавезан да накнади трошкове кривичног поступка.

Врховни суд указује да је ослобађање окривљеног од дужности накнаде трошкова кривичног поступка, уколико су испуњени законски услови из члана 264. став. 4 ЗКП и члана 266. ЗКП, у закону предвиђено само као могућност, те суд није у обавези да окривљеног, у сваком случају ослободи од дужности накнаде трошкова кривичног поступка. Питање да ли, у конкретном случају, има места ослобађању окривљеног од дужности плаћања трошкова кривичног поступка, ствар је чињеничног утврђења суда, па исто не може бити предмет разматрања Врховног суда у поступку по поднетом ванредном правном леку.

Сходно свему изнетом, наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног да је побијаним решењима учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, Врховни суд је оценио као неосноване.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Никола Ђурић, у захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним решењима о трошковима кривичног поступка повређена повређена одредба члана 453. ЗКП на штету окривљеног јер је побијаним првостепеним решењем окривљени обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 466.500,00 динара, који је вишеструко виши од износа од 188.061,00 динара који је одређен у обе првостепене пресуде, против којих јавни тужилац није изјавио жалбе.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП прописано је да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је пресудом повређена одредба члана 453. овог Законика, док је одредбом члана 453 ЗКП прописано је да се, ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

У конкретном случају, захтев за заштиту законитости поднет је против решења о трошковима, а не против пресуде која се у случају да је жалба изјављена само у корист окривљеног не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције, из чега произилази да се повреда одредбе члана 453. ЗКП, односно битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, не може учинити решењем о трошковима, па је Врховни суд изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Николе Ђурића, оценио као неосноване.

Из свих изнетих разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић